

ZPRÁVA O ČINNOSTI INFORMAČNÍHO SERVISU ZA PRVNÍ POLOLETÍ 2005

Mgr. David Bárta

Úvod

Činnost informačního servisu se i díky personálnímu posílení rozšířila na více oblastí. Kromě standardních překladů důležitých dokumentů dotčených komisí (záznamy ze zasedání CEN/TC, zprávy konvenorů pracovních skupin), odborných dokumentů potřebných pro zavedení EN (zkouška tuhosti, technologické použití) článků, popřípadě článků popisujících řešení obdobných nesnází s implementací evropských norem do praxe (např. specifikací na kamenivo) ostatních členských států Evropy se informační servis také zaměřuje na oblast inteligentních dopravních systémů a dopravní telematiky.

Informační servis – překlady

Vzhledem k blížícímu se dokončení evropských norem 1. generace logicky ubývá překladů norem; nové návrhy jsou sporadické, i když se po schválení komisí CEN/TC 227 na svém zasedání ve dnech 5. a 6. června očekává postoupení několika návrhů budoucích EN do stádia prvního návrhu komise (stádium 40 připomínkování CEN). Jedná se především o normy pracovních skupin WG 3 (adhezní nátěry, těsnící profily) a WG 5 (měření povrchových vlastností vozovky). Nicméně jisté obtíže s implementací již schválených evropských norem v konfrontaci s národními zvyklostmi členských států, Směrnice o veřejných zakázkách či další mandáty evropské komise, které souvisí či budou souviset s oborem dopravy, poskytují důležité informace, jež jsou zájemcům skrze Informační servis předkládány. Stěžejním překladem prvního pololetí je dokument Odpověď komise CEN/TC 227 na mandát M 124, jež mapuje veškeré charakteristiky požadované mandátem a jejich implementaci v uvedených normách. Dalším zajímavým dokumentem je dokument prezentovaný na zasedání CEN v Praze o Směrnici o veřejných zakázkách. Více viz seznamy překladů uvedené na konci této zprávy.

Do Informačního servisu IS 2/05 byly zařazeny revize 5 specifikací pro stmelené směsi 14227-10 až 14, jejichž předmět byl v předchozím stádium mnohdy duplicitní či zavádějící (dle porovnání provedená v rámci projektu ISPROFOND doc. Bílkem). Proto byly tyto revize okamžitě poskytnuty Ing. Birnbaumové, coby zástupkyni ČR na zasedání komise CEN/TC 227, v jehož programu tyto položky figurovaly. Tím se předešlo několika problémům ještě před formálním hlasováním; tyto evropské normy budou totiž v jednom balíku spolu s již schválenými normami 14227-1 až 5 přejímány v roce 2006 do soustavy ČSN překladem.

Hlasování v prvním pololetí 2005

Z následující tabulky je patrné, že těžiště normalizační práce stále přetrvává v komisi CEN/TC 227 Silniční materiály. Vysoké číslo hlasování v komisi CEN/TC 226, která již má většinu norem schválenou, je zejména způsobeno nepříjemným autoritativním zásahem Řídicího centra CEN, jež zrušilo několik pracovních položek z důvodu jejich příliš pomalého vývoje.

Dále je zřejmé, že nově a rychle se rozvíjející oblast dopravní telematiky (komise CEN/TC 278) svými výsledky potvrzuje správný krok při rozdělení komise TNK 51 a vytvoření samostatné komise TNK 136 Dopravní telematika na jaře 2003. Přestože bylo již několik desítek norem v této oblasti schváleno, zůstává v řešení, i díky přispění sesterské komise ISO/TC 204, téměř 70 norem a další normy (označeny NP) průběžně vznikají. Dění v komisi CEN/TC 278 z pohledu hlasování je přiblíženo pro porovnání s děním v komisích CEN/TC 226 a 227 v následující tabulce 1.

Situace v komisi CEN/TC 254 Hydroizolační pásy a fólie je také ilustrována v tabulce 1. První normy byly již vydány jako ČSN EN, uvedené normy byly schváleny formálním hlasováním a jejich vydání se očekává. Komise by tak splnila svůj úkol při tvorbě evropských norem.

Podrobnější přehled o hlasování a dalších činnostech Informačního servisu v prvním pololetí 2005 přehledně uvádějí Seznamy číslovaných dokumentů komise TNK 51 umístěné v příloze této zprávy.

**TABULKA 1: SEZNAM PŘIPOMÍNKOVANÝCH NÁVRHŮ EVROPSKÝCH NOREM
V PRVNÍM POLOLETÍ 2005
(ST 32, ST 40, ST 49)**

TC	ST 32	ST 40	ST 49
226	prEN 12899-2 (WG 3)		prEN 12966-1 (WG 3)
	prEN 12899-3 (WG 3)		prEN 12966-2 (WG 3)
	EN 1317-1 revize (WG 1)		prEN 12966-3 (WG 3)
	EN 1317-2 revize (WG 1)		prEN 1317-5 (WG 1)
	Rev EN 1436:1997 (WG 2)		prEN 14388 (WG 6)
Celkem 10 položek			
227		prEN 12273 (WG 2)	prEN 12697-25 (WG 1)
			prEN 12697-41 (WG 1)
			prEN 12697-43 (WG 1)
			prEN 12274-7 (WG 2)
			prEN 12274-8 (WG 2)
			prEN 12697-11 revize (WG 1)
			prEN 13286-48 (WG 4)
			prEN 13108-8 (WG 1)
			prEN 14840 (WG 3)
Celkem 10 položek			
254			prEN 14691 (WG 6)
			prEN 14692 (WG 6)
			prEN 14694 (WG 6)
Celkem 3 položky			
278	N1705 a N 1707 (WG 1)	ISO/DTR 24532 (WG 13)	prEN 12896 (WG 3)
	ISO/NP 22178	ISO/CD 24533 (WG 13)	FDIS 14815 (WG 12)
	ISO/NP 24014-1 (WG 3)	ISO/DTS 20452 (WG 8)	prCEN TS 15213-1(WG 14)
	ISO/PWI 22179	ISO/DTS 17575 (WG 1)	prEN ISO 14815rev (WG 12)
	ISO/NP 21216	ISO/CD 22951 (WG 3)	prCEN TS 15213-2 (WG 14)
	NP 24977	ISO/CD 21210	prCEN ISO/TS 24530-5 (WG 4)
	NP 24978	ISO/CD 21217	prCEN ISO/DTS 14822-1 (WG 4)
		ISO/CD 21218-1	
		DIS 17361 (WG 7)	
		ISO/CD 21218-1	
Celkem 24 položek			

Činnost jednotlivých CEN/TC v první polovině roku 2005

Stručná charakteristika současného stavu

CEN/TC 226: Několik položek bylo zrušeno Řídicím centrem CEN (CMC) z důvodu přílišného zdržení při postupu do stádia formálního hlasování. Většina z nich již byla nebo bude obnovena na 16. zasedání CEN/TC 226, konaném ve dnech 16. a 17. června 2004 ve Vídni (Rakousko). Potřebné dokumenty byly přeloženy v rámci IS 2/05 a budou dostupné i pro širší veřejnost na internetových stránkách komise. Jedná se především o zprávy aktivních pracovních skupin a Návrh programu zasedání.

Ve všech pracovních skupinách CEN/TC 226 bylo dosud vydáno 39 EN (+ HD 638 S1:2001 k EN 12675). Jako ČSN EN (ČSN P ENV) bylo vydáno 37 norem, jako tiskové předlohy byla ČNI předána ČSN EN 14389-2. ČSN EN 13422 Specifikace pro kužely a válce byla zaplánována a bude odevzdána k 31.7. 2005.

CEN/TC 227: Současný stav prací CEN/TC 227 Silniční materiály je charakterizován schválením posledních „chybějících“ položek. Ve WG 1 jsou před konečným schválením již jen 3 normy zkoušení, 2 normy zkoušení ve WG 2, 4 normy zkoušení ve WG 3 a 1 norma zkoušení ve WG 4. Podle dokumentu CTN 197/05 Rámcový harmonogram přejímání evropských norem výrobků pro stavbu vozovek 2005 až 2007 jsou zaplánovány veškeré specifikace komise CEN/TC 227 v celkovém počtu 26 EN v rozsahu 607 stran.

CEN/TC 278: Některé údaje lze nalézt ve zprávě CTN za první pololetí 2005 a nebo na internetových stránkách komise TNK 136 Dopravní telematika.

Technická úroveň poskytovaných služeb

Evidence všech materiálů CEN (přírůstkové seznamy dokumentů jednotlivých komisí, návrhy norem, schválené normy, plány práce) je vedena v interní databázi dokumentů CEN (pro CEN/TC 226 Silniční zařízení a CEN/TC 227 Silniční materiály a další řídicí a informační údaje jsou uvedeny na internetových stránkách TNK 51. Prostřednictvím internetu jsou předávány veškeré dokumenty CEN/TC, stahované z webových stránek ČNI. Pomocí elektronické pošty jsou zasílány dokumenty CEN i příslušným gestorům WG. Pro poskytování informací gestorům a zpracovatelům norem a při vlastní redakci tiskových předloh se postupuje podle Databáze ČNI „Seznam platných norem“ s měsíční aktualizací, Věstníku ÚNMZ a Metodických pokynů pro normalizaci, vydávaných ČNI.

Rozšířené internetové stránky TNK 51

Pro zdokonalení při poskytování informací byly vytvořeny internetové stránky TNK 51, které prozatím poskytují pouze dílčí informace. Zatímco situace v sesterské komisi TNK 136 Dopravní telematika je výrazně lepší, neboť mají návštěvníci stránek k dispozici kromě obecných informací o činnosti komise i překlady IS, překlady z odborných časopisů, zápisy ze zasedání komise, různé formuláře apod. (více viz prezentace Aktualizace webových stránek TNK 136 Dopravní telematika).

Obdobný přínos se očekává také z internetových stránek komise TNK 51, které budou nově provozovány a aktualizovány od září 2005 na doméně silmos.cz. Kromě prezentace jednotlivých činností pracovních skupin, případně komisí, budou stránky poskytovat veškeré přeložené dokumenty Informačního servisu (2000-2005) vyjma překladů evropských norem, které z důvodu vlastnických práv nelze takovýmto způsobem prezentovat. Případní zájemci tak budou informováni o aktuálním dění standardizačního procesu v rámci CEN a v oblasti dopravní telematiky i v rámci ISO. Stránky komise jsou momentálně v provozu na adrese: <http://80.188.1.100/cz/index21.htm>.

K rozhodnutí pro přesun na doménu Silmos došlo především ze dvou důvodů:

- Dlouhodobě problémová aktualizace stránek, které běží na serveru CDV,
- Nové internetové stránky MD ČR; díky provozu nových webových stránek MD ČR byla ztracena přímá „linka“ na webové stránky TNK 51, které jsou dostupné pouze na staré verzi internetových stránek MD ČR, jež jsou dočasně součástí stránek nových.

Proto se aktivity informačního servisu také zaměřily na tvorbu a náplň internetových stránek TNK 51, respektive TNK 136. Trend Evropy, potvrzený především rozhodnutím CEN/BT týkající se faktu, že veškeré dokumenty budou, počínaje dnem 20.5.2005, rozesílány pouze v elektronické podobě, a to oběma směry; papírová forma již tedy nepřipadá v úvahu, vedl i pracovníky informačního servisu k myšlence zdokonalení informačního kanálu a zvýšení dostupnosti překládaných a také již v rámci IS přeložených dokumentů široké veřejnosti. Kromě již běžné elektronické komunikace s gestory, která umožňuje okamžitou reakci na aktuální problém, lze vytvořením databáze veškerých překladů umožnit případnému zájemci dohledání informace k danému problému i několik let zpět.

Jak je již naznačeno výše, budou doplněna nová témata vzešlá ze shromáždění překladů dosavadních IS. Právě vyhledání dostupných překladů a jejich zatřídění do tematických celků byla jedna z činností pracovníků IS v prvním pololetí 2005. Výběr se řídil zejména závažností daného materiálu a také jeho aktuálností. Jakékoliv překlady návrhů norem byly z důvodu konfliktnosti s vlastnickými právy ČNI vyloučeny a jejich distribuce bude zachována ve stávajícím režimu.

Kromě aktuálních informací, např. z oblasti řešení normalizačních úkolů, lze internetové stránky TNK 51 využít jako informační platformy ilustrující aktuální dění v oblasti normalizace pozemních komunikací v Evropě i v České republice.

Cílem těchto aktivit Informačního servisu je zahájit zkušební provoz internetových stránek komise v širší podobě již od 1.9.2005 a v plném provozu do konce roku 2005. V roce 2006 by pak došlo i k aktuálnímu umístění dokumentů určených k hlasování v Evropě tak, aby se k nim mohli vyjadřovat zájemci přímo na webu, s kontaktem na odpovědného gestora. Na webu by tak byly dostupné veškeré číslované dokumenty komise, pozvánky na zasedání i příslušné zápisy. Naskýtá se i do budoucna možnost aktuálního připomínkování „on-line“, kdy by se k návrhu ČSN EN umístěném na webu komise mohly připojovat jednotlivé připomínky a ty by mohly být komentovány dalšími připomínkujícími. Pokud tak bude umožněno ČNI, bylo by možné takto připomínkovat „až“ návrhy druhé generace evropských norem. Tento případ by zejména byl přínosný při opožděných reakcích připomínkujících (při vyjádření „na poslední chvíli“).

Vytvořením stránek komise nedochází k duplicitě snah, které jsou realizovány ze strany ČNI. Zatímco nové stránky ČNI poskytují všeobecné a velmi stručné informace o činnosti všech komisí, navíc jsou v případě obou TNK (tedy TNK 51 a TNK 136) neaktuální, nové stránky komise spravované SILMOS poskytnou velmi široké spektrum informací, díky přímé správě lze navíc promptně aktualizovat i jejich obsah.

Právě rok 2006 bude určen především k seznámení odborné veřejnosti s tímto informačním kanálem, jeho nabídkou a poskytováním aktuálních informací z oblasti normalizace. Pokud tyto snahy budou úspěšné, lze realizovat i zmiňované plány „připomínkování“, samozřejmě se souhlasem ČNI.

Terminologie

Díky výsledkům práce na Terminologickém slovníku dopravy bylo možné započít i práce na revizi názvoslovné normy ČSN 73 6100. Pro první fázi řešení byl se souhlasem MD ČR podán návrh na zařazení rozborového úkolu, více viz dokument CTN 205/05 „REVIZE ČSN 73 6100 NÁZVOSLOVÍ SILNIČNÍCH KOMUNIKACÍ“ uvedený dále ve svazku pololetní zprávy TNK 51.